

MAW-1601030401040400 Seat No. _____
B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination
March / April - 2018
Hindi : Paper-IV
(Aadhunik Hindi Kavya : Dhanush Bhang
Avem Vyakran) (Dhanush Bhang)
(Compulsory) (New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

- (१) प्रत्येक प्रश्न के गुण प्रश्न के सामने निर्दिष्ट है ।
(२) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

- १ कवि श्री किशोर काबरा के जीवन की प्रमुख घटनाओं को स्पष्ट करते १४
हुए उनकी साहित्यिक यात्रा का परिचय दीजिए ।
अथवा
- १ 'धनुष-भंग' की कथावस्तु लिखकर उसका उद्देश्य स्पष्ट कीजिए । १४
- २ सिद्ध कीजिए कि ' 'धनुष-भंग' काव्य में इतिहास एवं कल्पना का सुन्दर १४
समन्वय हुआ है ।'
अथवा
- २ खण्डकाव्य के लक्षणों के आधार पर 'धनुष-भंग' का मूल्यांकन कीजिए । १४
- ३ 'धनुष-भंग' खण्डकाव्य में निरूपित आधुनिक समस्याओं पर प्रकाश डालिए । १४
अथवा
- ३ 'धनुष-भंग' खण्डकाव्य के आधार पर निमि का चरित्र-चित्रण कीजिए । १४
- ४ किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखिए : १४
(१) 'धनुष-भंग' काव्य का शीर्षक ।
(२) 'धनुष-भंग' के महर्षि गौतम ।
(३) 'धनुष-भंग' में त्रिपुर - प्रसंग ।
(४) 'धनुष-भंग' की भाषा-शैली ।

- ૫ (અ) ભારત ઓર અમરિકા કે બીચ કૂટનીતિક સમ્બન્ધ વિષય પર પ્રેસનોટ ૭
તૈયાર કીજિએ ।

અથવા

- (અ) 'મધ્યપ્રદેશ સરકાર કે કૃષિ ંવં પશુપાલન નિદેશાલય દ્વારા કિસાનોં ૭
કો ંજન કે લિએ સહાયતા-રાશિ-પ્રદાન કી ંજના ।' - વિષય
પર પ્રેસનોટ લિખિએ ।

- (બ) ગુજરાતી મેં અનુવાદ કીજિએ : ૭

જિસ દેશ મેં હમ પૈદા હુએ હૈ, જિસ દેશ કી મિટ્ટી, પાની ંર અન્ન
સે હમારા શરીર બના હૈ, ંસકે પ્રતિ પ્રેમ ંવં કર્તવ્ય ંત્પન્ન હોના સ્વાભાવિક
હૈ । ંસી કારણ હમારે દેશ કો સ્વદેશ - પ્રેમિયોં ને અપને ંૂન-પસીને
સે સીંચા હૈ, ંનકે ગૌરવ કે લિએ અનેક વીરોં ને સહર્ષ અપના બલિદાન
દિયા હૈ । સ્વદેશ કી સેવા કરના, ંસકી અસ્મિતા કો અંઁડિત રખના,
પ્રાચીન ગૌરવપૂર્ણ નિધિ કી રક્ષા કરકે ંસકી ંજ્જત કરના, હમારા સબસે
બડા કર્તવ્ય હૈ ।

અથવા

- (બ) હિન્દી મેં અનુવાદ કીજિએ : ૭

સમાજની ંન્નતિના ક્રમમાં મુખ્યત્વે ત્રણ સોપાનો જોવા મળે છે. પહેલા
સોપાનમાં જંગલનો કાયદો પ્રચલિત છે. જેમાં હિંસા અને સ્વાર્થને સૌથી વધારે
મહત્ત્વ આપવામાં આવે છે. બીજા સોપાનમાં અદાલતો, પોલીસો, જેલો વગેરે
દ્વારા કાનૂન તથા ન્યાયનું શાસન ચાલે છે. ત્રીજા સોપાનમાં પ્રેમ અને કાયદો
એક બની જાય છે. આ ત્રીજું સોપાન જ માનવતાનું લક્ષ્ય બની શકે છે અને
મનુષ્યને ંન્નતિના શિખર પર પહોંચાડી શકે છે.